

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

LKI.411.008.03.2022

Pan
Maciej Mądzik
Dyrektor
Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Daleszycach
ul. Henryka Sienkiewicza 11B
26-021 Daleszyce

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/22/009 Wybrane aspekty organizacji i finansowania oświaty w województwie świętokrzyskim

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Daleszycach, ul. Henryka Sienkiewicza 11B, 26-021 Daleszyce (dalej: Szkoła)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Maciej Mądzik, Dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Daleszycach, od 1 sierpnia 2022 r. (dalej: Dyrektor) W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: 1. Teresa Rzepecka, zastępca Dyrektora, od 1 września 2019 r. do 31 sierpnia 2021 r. 2. Monika Kosmala, zastępca Dyrektora od 1 września 2019 r. do 31 sierpnia 2021 r., p.o. Dyrektor od 1 września 2021 r. do 31 lipca 2022 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Organizacja i finansowanie wybranych obszarów pracy szkoły i przedszkola. 2. Nadzór nad realizacją wybranych zadań oświatowych.
Okres objęty kontrolą	Lata szkolne 2020/2021-2022/2023 (do dnia zakończenia kontroli, tj. 8 grudnia 2022 r.) z wykorzystaniem dowodów związanych z przedmiotem kontroli, sporządzonych przed lub po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach
Kontroler	Tadeusz Mikołajewicz, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LKI/104/2022 z 26 października 2022 r.

(akta kontroli str. 1-3)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą Dyrektor terminowo i prawidłowo opracował arkusze organizacji Szkoły i aneksy do nich oraz plany finansowe szkoły, które przedstawiał (po przeprowadzeniu procesu opiniowania) organowi prowadzącemu. Zmiany określone w aneksach do arkuszy organizacji dokonywane były niezwłocznie po zmianie uwarunkowań działalności Szkoły, dotyczących np. przedstawianych w trakcie roku szkolnego orzeczeń o potrzebie nauczania indywidualnego uczniów. Kadra pedagogiczna została zatrudniona prawidłowo (zgodnie z art.11 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela)³, zaś nauczyciele, w tym nauczyciele specjaliści, posiadali kwalifikacje do prowadzenia działalności dydaktyczno-wychowawczej. Prawidłowo został także ustalony wymiar pensum nauczycieli specjalistów. Podjęto skuteczne działania służące doskonaleniu kadry dydaktycznej, planując szkolenie nauczycieli, a wszyscy wnioskujący o umożliwienie zdobycia dodatkowych kwalifikacji, otrzymali pomoc finansową i organizacyjną ze strony Szkoły. Prawidłowo były przydzielane godziny ponadwymiarowe. Występujące wakaty zostały obsadzone nauczycielami zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami. Tygodniowe plany zajęć zostały terminowo opracowane i ogłoszone, po uprzednich pozytywnych opiniach Rady Pedagogicznej wyrażonych w formie uchwał. Analiza planów zajęć (czterech klas) wykazała, że m.in. nie zawsze zajęcia rozpoczynane były o stałej porze, przedmioty uznane za trudne były wprowadzone na pierwszej i ostatniej lekcji lub występowały jeden po drugim, a nie w każdym dniu planowane były zajęcia z elementami ruchu. Było to sprzeczne z § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach⁴ (dalej: rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w szkołach).

W Szkole prowadzona była księga zastępstw, w której ewidencjonowane były zastępstwa za nieobecnych nauczycieli. O zmianach w planie zajęć powiadamiano nauczycieli, uczniów oraz ich rodziców. Przy organizowaniu zastępstw najczęściej zastępowano nauczycieli nieobecnych nauczycielem uczącym w danej klasie. Podczas nieobecności nauczyciela każdorazowo zapewniano opiekę uczniom, a zorganizowany system zastępstw dyżurów międzylekcyjnych oraz monitoring wizyjny (kamery) zapewniał bezpieczeństwo uczniów. Realizowane zajęcia każdorazowo były odnotowane w dzienniku elektronicznym. Zastępstwa doraźne były przydzielane nauczycielom w sposób, który spełniał cele opiekuńcze i dydaktyczne, zaś nauczyciele je sprawujący otrzymywali za nie wynagrodzenie. Wynagrodzenie zasadnicze i dodatki (w tym dodatek motywacyjny i za godziny ponadwymiarowe) wypłacane były terminowo i w odpowiedniej wysokości.

Nadzór pedagogiczny i pozapedagogiczny Dyrektora Szkoły nad realizacją wybranych zadań oświatowych prowadzony był prawidłowo. Pomimo iż w planach nadzoru pedagogicznego na lata szkolne objęte kontrolą nie wskazano bezpośrednio realizacji zastępstw doraźnych, m.in. z uwagi na małą intensywność zjawiska, to nadzór ten sprawowany był poprzez kontrolę opracowanych przez nauczycieli rozkładów nauczania dla poszczególnych zajęć edukacyjnych oraz analizę pracy nauczycieli poprzez obserwacje zajęć, a także analizę wyników nauczania i efektywności udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 1762, ze zm.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1604.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Organizacja i finansowanie wybranych obszarów pracy szkoły

Opis stanu faktycznego

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Daleszycach, będący jednostką organizacyjną gminy Daleszyce, został utworzony uchwałą Rady Miejskiej w Daleszycach w dniu 29 kwietnia 2011 r.⁶

(akta kontroli str. 4-6)

Arkusze organizacji szkoły (w tym przydział godzin dla nauczycieli) za lata szkolne 2021/2022 oraz 2022/2023 zostały sporządzone na podstawie przyjętych w szkole programów nauczania, uwzględniających podstawę programową, zgodnie z art. 14 ust.1 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe⁷ (dalej: Prawo oświatowe). Zostały one opracowane i przedstawione organowi prowadzącemu, tj. Burmistrzowi Miasta i Gminy Daleszyce do dnia 20 kwietnia każdego z tych lat, czyli w terminie określonym w § 17 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i przedszkoli⁸. Zawierały one dane określone w § 17 pkt 3 ww. rozporządzenia, w tym dotyczące m.in. liczby nauczycieli ogółem (w tym zajmujących stanowiska kierownicze), nazwisko nauczyciela wraz ze stopniem awansu i kwalifikacji zawodowych oraz rodzajem prowadzonych zajęć, liczbę oddziałów w poszczególnych klasach, tygodniowy wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych, w tym godzin prowadzonych w grupach, tygodniowy wymiar zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych, wymiar godzin z zakresu doradztwa zawodowego (dla klas VII i VIII), wymiar i przeznaczenie godzin do dyspozycji dyrektora szkoły. Nadto w arkuszach tych zawarto szkolny plan nauczania (tygodniowy rozkład zajęć lub plan zajęć), zestawienie liczby dzieci w wieku obowiązku szkolnego zamieszkałych w obwodzie szkoły, wykaz drogi dzieci do szkoły, zestawienie dzieci/uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, liczbę godzin na zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia kompensacyjne i logopedyczne.

Projekty planów finansowych zostały przygotowane przez Dyrektora i przedstawione: na rok 2021 Radzie Rodziców 26 listopada 2020 r. i Radzie Pedagogicznej 27 listopada 2020 r., zaś na rok 2022 Radzie Rodziców 16 listopada 2021 r. i Radzie Pedagogicznej 23 listopada 2021 r., tj. w terminach zgodnych z § 5 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładach budżetowych⁹ w związku z art. 248 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁰.

Projekty arkuszy organizacji szkoły oraz aneksy do nich, przed wprowadzeniem w życie, przedstawione zostały przez Dyrektora, zgodnie z art. 110 Prawa

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Uchwała Nr VI/33/2011 Rady Miejskiej w Daleszycach z dnia 29 kwietnia 2011 r. w sprawie utworzenia Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Daleszycach.

⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, ze zm.

⁸ Dz. U. poz. 502, ze zm.

⁹ Dz. U. z 2019 r. poz.1718.

¹⁰ Dz. U. z 2022 r. poz.1634, ze zm.

oświatowego, do zaopiniowania przedstawicielom związku zawodowego¹¹ działającego w szkole oraz organowi prowadzącemu. Zarówno projekty arkuszy organizacji, jak i aneksy do nich zostały przez ww. podmioty zaopiniowane pozytywnie. Także projekty planów finansowych przedstawione przez Dyrektora do opinii Radzie Rodziców i Radzie Pedagogicznej zostały pozytywnie zaopiniowane przez ww. podmioty, a następnie przedstawione organowi prowadzącemu.

(akta kontroli str. 16-21, 22-86, 87-90, 91-105)

Do arkusza organizacji szkoły za rok szkolny 2021/2022 wprowadzono 14 aneksów (w tym dwa dotyczące Przedszkola). Wszystkie aneksy złożone zostały do organu prowadzącego celem ich zatwierdzenia. Aneks nr 1, po przeprowadzeniu uprzednio konsultacji z przedstawicielami związków zawodowych, złożony został do organu prowadzącego w dniu 31 sierpnia 2021 r. (zatwierdzony 9 września 2021 r.), zaś aneks nr 14 złożony został do organu prowadzącego w dniu 16 maja 2022 r., a zatwierdzony tego samego dnia. Aneksy nr 1-3 (przygotowane przed dniem 30 września 2021 r.) zostały przedłożone organowi prowadzącemu, a przez niego Świętokrzyskiemu Kuratorowi Oświaty. Wszystkie aneksy zawierały uzasadnienie wprowadzenia zmian, przyczynę i ich charakter oraz okres ich trwania określony w różny sposób. Głównymi przyczynami dokonanych zmian były przedstawiane w trakcie roku szkolnego orzeczenia o potrzebie nauczania indywidualnego ucznia, przydzielenie nowych zadań nauczycielom, w tym zmiana realizowanych przez nich godzin zajęć, zmiany dot. zatrudnienia pracowników obsługi.

Do arkusza organizacji szkoły za rok szkolny 2022/2023 wprowadzono dwa aneksy. Pierwszy z nich złożony został do organu prowadzącego w dniu 5 września 2022 r. (zatwierdzony 9 września 2022 r.), zaś drugi złożono do organu prowadzącego 21 września 2022 r. (zatwierdzony 27 września 2022 r.). Oba aneksy przed złożeniem ich organowi prowadzącemu (a przez niego Świętokrzyskiemu Kuratorowi Oświaty) były konsultowane z przedstawicielem związku zawodowego. Aneksy te zawierały uzasadnienie zmian, przyczynę i ich charakter oraz okres ich trwania. Przyczynami dokonanych zmian były m.in. zmiany kadrowe dot. dyrekcji szkoły, przedstawione w trakcie roku szkolnego orzeczenia o potrzebie nauczania indywidualnego ucznia, przydzielenie nowych zadań nauczycielom, w tym zmiana realizowanych przez nich godzin zajęć.

Zmiany określone w aneksach do arkuszy organizacji dokonywane były niezwłocznie po zmianie dotychczasowych uwarunkowań działalności Szkoły.

(akta kontroli str. 16-21)

2. Zatrudnienie i doskonalenie kadry pedagogicznej.

W ramach kontroli zbadano prawidłowość zatrudnienia 15 nauczycieli pracujących w Szkole w latach szkolnych 2020/2021 oraz 2022/2023, w tym dziewięciorga, którzy w latach objętych badaniem realizowali największą liczbę godzin ponadwymiarowych (od pięciu do ośmiu). We wszystkich analizowanych przypadkach umowy o pracę zawierane były z Dyrektorem na podstawie Karty Nauczyciela. Nauczyciele zatrudniani byli na umowę o pracę na czas określony (na okres roku) i zasadą było, iż po dwóch takich umowach, trzecia z nich przekształcana była na umowę na czas nieokreślony. Część ze zbadanych przypadków dotyczyła nauczycieli, którzy zostali nauczycielami Szkoły (zatrudnionymi na czas nieokreślony) na skutek zmian w strukturze szkolnej na terenie gminy Daleszyce (likwidacja szkół filialnych, likwidacja gimnazjum itp.). W jednym przypadku z A.M. – nauczycielem edukacji wczesnoszkolnej, umowa

¹¹ Ilekroć w wystąpieniu pokontrolnym mowa o związku zawodowym, chodzi o Związek Nauczycielstwa Polskiego będący jedynym związkiem działającym w Szkole.

o pracę została zawarta na czas nieokreślony jako pierwsza umowa. Prawidłowo zostali zatrudnieni także pracujący w Szkole nauczyciele specjaliści (pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog i dwoje logopedów). Wszyscy oni posiadali kwalifikacje formalne i przygotowanie pedagogiczne, tj. ukończone studia kierunkowe lub studia podyplomowe, umożliwiające pracę dydaktyczno-wychowawczą.

(akta kontroli str. 106-109, 110-112, 113-119, 123-131)

W roku szkolnym 2022/2023 naukę w Szkole rozpoczęło 477 uczniów. Dla ich potrzeb zatrudnionych było pięcioro nauczycieli specjalistów. Pensum¹² dla nauczycieli specjalistów, wynoszące w kontrolowanej jednostce 22 godziny, uchwalone zostało uchwałą Nr LXII/538/2022 Rady Miejskiej w Daleszycach¹³ z dnia 23 czerwca 2022 r. Nauczyciele ci realizowali tygodniowo odpowiednio: psycholog – 15 godzin zajęć, pedagog specjalny z kwalifikacjami dot. rewalidacji z terapią pedagogiczną, oligofrenopedagogiką i tyflopedagogiką – 14, pedagog szkolny – 22 oraz dwóch logopedów – odpowiednio siedem i pięć godzin. Zrealizowane zostały w ten sposób minimalne normy zatrudnienia nauczycieli specjalistów określone w art. 29 ustawy z dnia 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw¹⁴ w zw. z art. 42 ust. 7 pkt 3 lit. b i art. 42d ustawy Karta Nauczyciela (przelicznik wynoszący 2,1), które dla kontrolowanej szkoły wynosiły 46,2 godziny zajęć tygodniowo.

(akta kontroli str. 225)

W wybranych do analizy arkuszach organizacji szkoły w latach szkolnych 2020/2021 oraz 2022/2023 (przedstawionych organowi prowadzącemu), zgłoszono wakaty dwóch nauczycieli matematyki, nauczyciela historii, logopedy, psychologa, świetlica/j. angielski, rewalidacji, współorganizatora kształcenia – w roku szkolnym 2020/2021, oraz na dwóch stanowiskach nauczania religii i psychologa – w roku szkolnym 2022/2023. Jak wyjaśnił Dyrektor: *Powstanie wakatów spowodowane było: brakiem specjalisty wśród kadry pedagogicznej szkoły (zajęcia rewalidacyjne), pojawieniem się nowych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego (nauczyciel współorganizujący kształcenie), zatrudnieniem nauczycieli na czas określony do 31 sierpnia (logopeda, historyk, matematyk), powstaniem nowych stanowisk pracy (psycholog), zapotrzebowaniem na większą liczbę godzin w świetlicy szkolnej z uwagi na większą liczbę grup. W arkuszu organizacji pracy szkoły w roku szkolnym 2022/2023 wykazane zostały wakaty na stanowisku nauczyciela religii i psychologa. Powodem pojawienia się wakatów było zakończenie misji księży katolickich w szkole oraz zatrudnienie nauczyciela na czas określony do 31 sierpnia 2022 r. na stanowisku psychologa. Wszystkie wakaty zostały obsadzone nauczycielami zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami.*

(akta kontroli str. 122, 132-133, 134-137, 138, 139-140)

W zbadanej próbie, w roku szkolnym 2020/2021 oraz 2022/2023, dziewięciu nauczycieli miało przydzielone godziny ponadwymiarowe w stosunku do ich pensum. W roku szkolnym 2020/2021 byli to nauczyciele języka polskiego (dwóch nauczycieli), edukacji wczesnoszkolnej (dwóch nauczycieli, w tym jeden również przyrody) i jeden nauczyciel matematyki. W roku szkolnym 2022/2023 byli to nauczyciele wychowania fizycznego (trzech nauczycieli), matematyki (jeden nauczyciel) oraz wychowawca świetlicy i jednocześnie pedagog specjalny (jeden nauczyciel). Liczba godzin ponadwymiarowych przydzielonych w roku szkolnym

¹² Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć.

¹³ Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego poz. 2359.

¹⁴ Dz. U. poz. 1116.

2020/2021 wynosiła: dla nauczyciela j. polskiego Ag.G. – siedem godzin przy pensum 18 godzin, dla nauczyciela j. polskiego M.K. – sześć godzin przy pensum 18 godzin, dla nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej E.F. – cztery godziny przy pensum 18 godzin, dla nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej i przyrody A.G. – siedem godzin przy pensum 18 godzin oraz dla nauczyciela matematyki A.J. – osiem godzin przy pensum 18 godzin. W roku szkolnym 2022/2023 liczba godzin ponadwymiarowych przydzielonych wynosiła: dla nauczyciela specjalisty psychologa specjalnego będącego jednocześnie wychowawcą świetlicy J.B. – sześć godzin przy pensum 22 godziny, dla nauczyciela matematyki A.J. – osiem godzin przy pensum 18 godzin, dla nauczyciela wychowania fizycznego J.N. – 7,5 godziny przy pensum 18 godzin, dla nauczyciela wychowania fizycznego C.R. – sześć godzin przy pensum 18 godzin oraz dla nauczyciela wychowania fizycznego E.Ś – pięć godzin przy pensum 18 godzin. W żadnym przypadku liczba godzin ponadwymiarowych nie przekraczała połowy pensum nauczyciela oraz żaden z nauczycieli, któremu przyznano godziny ponadwymiarowe nie realizował obniżonego pensum. Jak wyjaśnił Dyrektor: *Przydzielając nauczycielom godziny ponadwymiarowe w roku szkolnym 2020/2021 brane było pod uwagę: nieprzekroczenie limitu godzin ponadwymiarowych przysługujących nauczycielowi, możliwości w perspektywie przydzielania godzin ponadwymiarowych pojawiających się w ciągu roku szkolnego, zapewnienie ciągłości pracy z danym zespołem klasowym, gospodarowanie finansami tzn. korzystniej jest przyznać godziny ponadwymiarowe nauczycielom już zatrudnionym niż zatrudniać kolejnego nauczyciela, brak możliwości podziału godzin w danej klasie (np. j. polski – pięć godz. tygodniowo, matematyka – cztery godz. tygodniowo), nauczanie indywidualne w klasie młodszej prowadzi nauczyciel, który ma zajęcia z całą klasą, dodatkowe kwalifikacje do zajęć edukacyjnych (etat w klasach młodszych i przyroda w klasie IV), uzyskiwanie dobrych wyników w pracy z uczniami. W roku szkolnym 2022/2023 godziny ponadwymiarowe zostały przydzielone mając na uwadze wszystkie ww. powody a także ze względu na przydzielenie godzin związane z pojawieniem się nowego stanowiska w szkole (pedagog specjalny), zapewnienie obsady kadrowej na miejsce osoby, która odeszła na stanowisko kierownicze do innej placówki oświatowej (dotyczy wychowania fizycznego).*

Jak wyjaśnił Dyrektor: *W trakcie roku szkolnego nie byli zatrudniani nauczyciele w trybie określonym w art. 10 ust. 7 Karty Nauczyciela ani art.15 Prawa oświatowego.*

(akta kontroli str. 120, 132-133, 140)

W Szkole corocznie były opracowane Roczne Plany Doskonalenia Zawodowego Nauczycieli (dalej: plany doskonalenia zawodowego). Ich celem było: podnoszenie efektywności kształcenia i wychowania, poprawa jakości pracy szkoły, rozwój kompetencji dydaktycznych i wychowawczych, koordynacja pracy wychowawczej i procesu dydaktycznego, doskonalenie posiadanych kwalifikacji, wsparcie nauczycieli na ścieżce awansu zawodowego oraz wymiana doświadczeń – poprawa komunikacji i współpracy w radzie pedagogicznej. Planując szkolenie nauczycieli uwzględniano diagnozę potrzeb w zakresie wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli (WDN) oraz podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa i wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego.

Plany doskonalenia zawodowego zawierały określenie form doskonalenia zawodowego nauczycieli, w tym form zewnętrznych, tj. studia podyplomowe, kursy kwalifikacyjne, kursy doskonalące, konferencje, spotkania metodyczne, seminaria oraz formy wewnętrzne i indywidualne (m.in szkoleniowe posiedzenia rady pedagogicznej, wymiana doświadczeń, studiowanie literatury, zapoznanie się ze zmianami prawa oświatowego). W ramach planów doskonalenia zawodowego

określano indywidualne doskonalenie nauczycieli, wskazując wobec konkretnych nauczycieli formę doskonalenia, nazwę kursu, ośrodek doskonalenia oraz jego termin. Plany te przyjmowane były corocznie uchwałami Rady Pedagogicznej¹⁵. W okresie objętym kontrolą sześćcioro nauczycieli wnioskowało do Dyrektora o możliwość zdobycia dodatkowych kwalifikacji (w zakresie wiedzy o społeczeństwie, języka polskiego, edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością słuchową – surdopedagogika, biologii, integracji sensorycznej oraz pedagogiki specjalnej – edukacji terapii i wspomagania osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu). Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie. Plan doskonalenia zawodowego nie zawierał odniesienia do występujących lub przewidywanych braków kadrowych w Szkole, jednakże jak wyjaśniła Zastępca Dyrektora: *Planowanie doskonalenia zawodowego ma charakter perspektywiczny i uwzględnia potrzeby wynikające z ewentualnego przejścia nauczycieli na emeryturę. Widoczne to jest w kierunkach podyplomowych form doskonalenia podejmowanych w ostatnim czasie. Z uwagi na wrażliwość tematu przechodzenia na emeryturę i nie stwarzania presji na nauczycieli, których ten temat dotyczy, nie stosuje się zapisów w tym względzie w planach doskonalenia zawodowego. Informacja o specjalności, która z punktu widzenia potrzeb szkoły daje szansę zatrudnienia, trafia do wszystkich nauczycieli. Najczęściej są to rozmowy toczące podczas zebrań rady pedagogicznej.*

(akta kontroli str. 141-160)

Tygodniowe rozkłady zajęć na lata szkolne objęte kontrolą zostały opracowane i ogłoszone odpowiednio: 28 sierpnia 2020 r., 27 sierpnia 2021 r. i 25 sierpnia 2022 r., po uprzednich pozytywnych opiniach Rady Pedagogicznej wyrażonych w jej uchwałach¹⁶, tj. zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 kwietnia 2002 r. w sprawie organizacji roku szkolnego¹⁷ oraz § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie organizacji roku szkolnego (dalej: rozporządzenie w sprawie organizacji roku szkolnego)¹⁸. Plany te stanowiły załącznik do arkusza organizacji szkoły. Tygodniowy rozkład zajęć na rok szkolny 2022/2023 był dwukrotnie zmieniany. Dokonane zmiany uzyskały akceptację Rady Pedagogicznej¹⁹. Jak wyjaśnił Dyrektor: *Pierwsza zmiana dotyczyła wniosku nowozatrudnionego księdza o wolny od zajęć poniedziałek z uwagi na podjęte studia. Ksiądz jest niepełnozatrudnionym nauczycielem i swoje pensum realizuje w ciągu czterech dni. Zajęcia na uczelni odbywają się w poniedziałek, stąd wniosek o ten wolny dzień. Druga zmiana była spowodowana dopasowaniem tygodniowego rozkładu zajęć do planu dowozu uczniów. Poranny dowóz, z uwagi na przekroczony limit miejsc w autobusie szkolnym, należało podzielić na dwa kursy. Stąd przesunięcia godziny rozpoczęcia zajęć.*

(akta kontroli str. 161-164, 165, 175)

W trakcie kontroli szczegółowemu badaniu poddano tygodniowy rozkład zajęć klas IVa, Vb, VIc oraz VIIa, w roku szkolnym 2022/2023. Analiza wykazała, że:

- w przypadku klasy IVa zajęcia lekcyjne rozpoczynały się od godziny 8:00 z wyjątkiem wtorku, gdy zajęcia te (w drugiej i trzeciej wersji rozkładu zajęć)

¹⁵ Uchwała 10/20/21 z 8 października 2020 r., 4.3/21/22 z 15 września 2021 r. oraz 15/22/23 z 14 września 2022 r.

¹⁶ Odpowiednio: uchwała 4/20/21, 2/21/22 oraz 5/22/23.

¹⁷ Dz. U. Nr 46, poz. 432, ze zm.

¹⁸ Dz. U. poz. 1063, ze zm.

¹⁹ Uchwała 17/22/23 z 14 września 2022 r.

rozpoczynały się od godz. 8:50. Nadto we wtorek, we wszystkich trzech tygodniowych rozkładach zajęć, lekcje rozpoczynały się od zajęć z matematyki, w tym w drugiej i trzeciej wersji tego rozkładu były to dwie lekcje matematyki następujące jedna po drugiej. W środę, w pierwszym rozkładzie zajęć lekcje rozpoczynały się od lekcji matematyki, zaś w dwóch kolejnych wersjach rozkładu zajęć lekcje rozpoczynały się od zajęć z przyrody, po których następowały zajęcia z języka polskiego. W czwartek, we wszystkich trzech wersjach rozkładu zajęć, zajęcia rozpoczynały się od lekcji języka polskiego, po których następowały zajęcia z matematyki. W tym dniu, we wszystkich trzech wersjach rozkładu zajęć, brak było zajęć z elementami ruchu oraz zaplanowane zostały zajęcia z historii na szóstej godzinie lekcyjnej. W piątek, w pierwszej wersji rozkładu zajęć lekcje rozpoczynały się od zajęć z języka angielskiego, po których następowały zajęcia z języka polskiego oraz zaplanowane zostały zajęcia z języka angielskiego na szóstej godzinie lekcyjnej.

- w przypadku klasy Vb, zajęcia lekcyjne rozpoczynały się od godziny 8:00 z wyjątkiem czwartku w pierwszej wersji rozkładu zajęć, środy i czwartku w drugiej wersji oraz czwartku w trzeciej, gdy zajęcia rozpoczynały się od godz. 8:50. W poniedziałek, w pierwszej wersji rozkładu zajęć, zaś w poniedziałek i piątek w drugiej i trzeciej wersji rozkładu zajęć, przewidzianych było siedem godzin zajęć lekcyjnych. W poniedziałek, we wszystkich trzech tygodniowych rozkładach zajęć, drugą i trzecią lekcją były kolejno lekcje języka polskiego i matematyki. We wtorek, we wszystkich trzech tygodniowych rozkładach zajęć, drugą, trzecią i czwartą lekcją były kolejno zajęcia z języka polskiego i dwie lekcje z matematyki. W środę, we wszystkich trzech tygodniowych rozkładach zajęć, kolejno po sobie następowały zajęcia z matematyki, dwie lekcje – języka polskiego i języka angielskiego. W piątek, we wszystkich trzech tygodniowych rozkładach zajęć, kolejno po sobie następowały lekcje języka polskiego i języka angielskiego.
- w przypadku klasy VIc, zajęcia lekcyjne rozpoczynały się od godziny 8:00 z wyjątkiem wtorku, środy i piątku (w pierwszej wersji rozkładu zajęć), gdy zajęcia rozpoczynały się od godz. 8:50. W poniedziałek, we wszystkich trzech tygodniowych rozkładach zajęć, szóstą lekcją była informatyka. We wtorek, w pierwszej wersji rozkładu zajęć, lekcje rozpoczynały się od zajęć z biologii, po której następowały zajęcia z matematyki. W drugiej i trzeciej wersji rozkładu zajęć rozpoczynały się one od lekcji języka angielskiego, po których następowały kolejno zajęcia z biologii i matematyki. W środę, w pierwszej wersji, rozkłady zajęć rozpoczynały się od lekcji języka polskiego, po których następowały lekcje z matematyki, zaś na szóstej godzinie lekcyjnej zaprojektowano zajęcia z języka angielskiego. W drugiej i trzeciej wersji tygodniowego rozkładu zajęć, na szóstej godzinie lekcyjnej zaprojektowano zajęcia z języka polskiego. W tym dniu, we wszystkich trzech tygodniowych rozkładach zajęć, brak było zajęć z elementami ruchu. W piątek kolejno po sobie następowały zajęcia z dwóch lekcji języka polskiego, lekcja matematyki i lekcja języka angielskiego. W pierwszej wersji rozkładu zajęć zajęcia te rozpoczynały naukę w tym dniu. W tym dniu, we wszystkich trzech tygodniowych rozkładach zajęć, brak było zajęć z elementami ruchu.
- w przypadku klasy VIIa, we wszystkich wersjach rozkładu zajęć, lekcje rozpoczynały się o godz. 8:00. W poniedziałek, we wszystkich wersjach rozkładu zajęć przewidzianych było siedem godzin zajęć lekcyjnych, zaś w piątek siedem godzin zajęć przewidzianych było w drugiej i trzeciej wersji tygodniowego rozkładu zajęć. W poniedziałek, we wszystkich wersjach rozkładu zajęć, lekcje

rozpoczynały się od zajęć z języka polskiego, zaś kolejno piąta i szósta lekcja były zajęciami z biologii i języka niemieckiego. We wtorek, we wszystkich wersjach rozkładu zajęć, następowały po sobie lekcje fizyki i języka polskiego (druga i trzecia lekcja) oraz matematyki i chemii (piąta i szósta lekcja). W tym dniu, we wszystkich trzech tygodniowych rozkładach zajęć, brak było zajęć z elementami ruchu. W środę, we wszystkich wersjach rozkładu zajęć, pierwszą lekcją była matematyka, po której kolejno następowały zajęcia z biologii, języka angielskiego, fizyki i języka niemieckiego i historii (szósta lekcja). W czwartek, we wszystkich wersjach rozkładu zajęć, zajęcia rozpoczynały się od lekcji języka polskiego, po której następowały kolejno zajęcia z języka angielskiego i dwóch godzin lekcyjnych z matematyki. W piątek, we wszystkich wersjach rozkładu zajęć, lekcje rozpoczynały się od dwóch kolejnych godzin lekcyjnych z języka polskiego, zaś szóstą lekcją była informatyka. W tym dniu, we wszystkich trzech tygodniowych rozkładach zajęć, brak było zajęć z elementami ruchu.

Przerwy międzylekcyjne dla wszystkich oddziałów wynosiły pięć minut (trzy pierwsze i szósta) oraz 15 minut (czwarta i piąta). Przerwy międzylekcyjne (w tym ich wymiar) zostały ustalone po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Rodziców, Samorządu Uczniowskiego i Rady Pedagogicznej²⁰.

W tygodniowym rozkładzie zajęć nie były planowane tzw. „okienka” czyli godziny pomiędzy zajęciami lekcyjnymi, w trakcie których nie były prowadzone zajęcia dydaktyczne. Natomiast powstawały one *ad hoc* np. na skutek nieobecności nauczyciela spowodowanej np. jego chorobą. Wypełniane one były zastępstwami doraźnymi.

(akta kontroli str. 171-174, 176-178)

W Szkole prowadzona była w formie pisemnej księga zastępstw, w której ewidencjonowano zastępstwa za nieobecnych nauczycieli. Zamieszczano w niej informacje dotyczące: daty, imienia i nazwiska nieobecnego nauczyciela, numeru godziny lekcyjnej, klasy, z którą nieobecny nauczyciel miał prowadzić zajęcia dydaktyczne, przedmiotu nauczania, imienia i nazwiska nauczyciela zastępującego oraz jego podpis. W przypadku nieobecności nauczyciela zmieniany był rozkład zajęć poprzez organizację zastępstwa doraźnego. Zagadnienie to opisane zostało poniżej.

(akta kontroli str. 179-185, 186-188)

Celem ustalenia sposobu przydzielania zastępstw za nieobecnych nauczycieli, do szczegółowej analizy wybrano sześć miesięcy z lat szkolnych 2020/2021 oraz 2022/2023²¹.

W grudniu 2020 r. nie odwoływano pierwszych ani ostatnich zajęć, natomiast na 23 lekcjach nieobecni nauczyciele (zajęć rewalidacyjnych, wspomagających, nauczyciel wspomagający-pedagog) byli zastępowani przez nauczycieli prowadzących takie same zajęcia i pracujących w tym dniu.

W styczniu 2021 r. nie było przypadku odwołania pierwszej lub ostatniej lekcji. Nie odbyło się natomiast 13 lekcji z powodu nieobecności nauczyciela, We wszystkich przypadkach nieobecności nauczyciela (zajęć rewalidacyjnych, nauczyciela wspomagającego, nauczyciela wspomagającego-pedagoga) zastępował go nauczyciel prowadzący takie same zajęcia.

²⁰ Uchwała Nr 15/19/20 z dnia 8 października 2019 r. w sprawie ustalenia przerw międzylekcyjnych.

²¹ Wybrane wedle osądu kontrolera. Dotyczy miesięcy: grudzień 2020 r., styczeń 2021 r., maj 2022 r., czerwiec 2022 r., wrzesień 2022 r. i październik 2022 r.

W maju 2022 r. odwołano 13 lekcji (cztery pierwsze i dziewięć ostatnich). Odnotowano 127 lekcji, których nie prowadzili wyznaczeni w planie lekcji nauczyciele. Na 60 lekcjach zastępstwo pełnili nauczyciele uczący tego samego lub pokrewnego przedmiotu. W 52 przypadkach byli to nauczyciele uczący w danej klasie innego przedmiotu, zaś w 15 przypadkach zastępstwo pełnili nauczyciele (j. polskiego i j. angielskiego) nie uczący w danej klasie żadnego przedmiotu.

W czerwcu 2022 r. odwołano 18 lekcji (osiem pierwszych i dziesięć ostatnich). Odnotowano 75 lekcji, których nie prowadzili wyznaczeni do tego nauczyciele. Z przywołanej liczby, 47 lekcji odbyło się z nauczycielem uczącym tego samego lub pokrewnego przedmiotu co nauczyciel zastępowany, 22 lekcje (w tym zajęcia wychowania do życia za matematykę lub informatykę) zostały przeprowadzone przez nauczycieli innych przedmiotów, ale uczących w danej klasie, zaś sześć lekcji poprowadzili nauczyciele, którzy nie uczyli w danej klasie żadnego przedmiotu, w tym w dwóch przypadkach była to bibliotekarka (w zamian za nauczyciela matematyki).

We wrześniu 2022 r. odwołano dwie godziny (jedną pierwszą i jedną ostatnią). Odnotowano 14 lekcji z zastępstwami, z których pięć lekcji odbyło się z nauczycielem uczącym tego samego przedmiotu lub pokrewnego co nauczyciel zastępowany, cztery lekcje zostały przeprowadzone przez nauczycieli innych przedmiotów, ale uczących w danej klasie oraz pięć lekcji przeprowadzili nauczyciele, którzy nie uczyli w danej klasie żadnego przedmiotu, w tym pedagog specjalny za nauczyciela matematyki.

W październiku 2022 r. odwołano 35 lekcji (dziewięć pierwszych i 26 ostatnich). Odnotowano 114 lekcji z zastępstwami. Z przywołanej liczby 23 lekcje odbyły się z nauczycielem uczącym tego samego przedmiotu lub pokrewnego, co nauczyciel zastępowany, 70 lekcji zostało przeprowadzonych przez nauczycieli innych przedmiotów, ale uczących w danej klasie, zaś 21 lekcji przeprowadzili nauczyciele, którzy nie uczyli w danej klasie żadnego przedmiotu, w tym bibliotekarka za nauczyciela wychowania fizycznego.

(akta kontroli str. 194-212, 213, 214-215)

Na próbie czterech dzienników lekcyjnych²² ustalono, że w dziennikach tych odnotowywano tematy, także w przypadku zastępstw. Przykładowo:

- w klasie IV a w grudniu 2020 r. – w dniu 1 grudnia, przez A.O. (nauczyciel wspomagający zamiast innego nauczyciela tej specjalności), temat: *Wyprawa Adasia do psiego rajy – opowiadanie*; w dniu 11 grudnia, przez A.O. (nauczyciel wspomagający zamiast innego nauczyciela tej specjalności), temat: *TUS – wykonywanie kartki świątecznej dla seniora*; w dniu 15 grudnia, przez A.O. (nauczyciel wspomagający zamiast innego nauczyciela tej specjalności), temat: *Zasady adresowania*;
- w klasie VIII b w maju 2022 r. – w dniu 5 maja, przez A.M. (nauczyciel historii zamiast nauczyciela matematyki), temat: *Konflikty na świecie po 1989 r.*; w dniu 11 maja przez J.B. (psycholog szkolny zamiast nauczyciela matematyki), temat: *Mocne i słabe strony ucznia, eksponowanie jego zalet i uzdolnień*; w dniu 23 maja przez B.B. (nauczyciel biologii zamiast nauczyciela fizyki), temat: *Wpływ człowieka na różnorodność biologiczną*;
- w klasie VIII c w czerwcu 2022 r. – w dniu 3 czerwca, przez J.R. (bibliotekarkę zamiast nauczyciela historii), temat: *Jak się uczyć, by się nauczyć – sposoby*

²² Wybranych losowo (IV a w grudniu 2020 r., VIII a w maju 2022 r., VIII c w czerwcu 2022 r., i V a w październiku 2022 r.)

skutecznej nauki; w dniu 7 czerwca przez M.L. (nauczyciela WOS zamiast katechety), temat: Pokazy karate. Nowa szkoła. Wybór zawodu; w dniu 14 czerwca, przez J.B. (psycholog szkolny zamiast nauczyciela języka niemieckiego), temat: Dyżur i opieka w świetlicy;

- w klasie V a w październiku 2022 r. – w dniu 3 października, przez M.B. (nauczyciela języka angielskiego zamiast nauczyciela matematyki), temat: *Shopping – zakupy – ćwiczenia leksykalne;* w dniu 6 października, przez A.G. (nauczyciela języka polskiego zamiast nauczyciela matematyki), temat: *Dlaczego zmieniają się pory roku? Opowiadamy mit o Demeter i Korze;* w dniu 11 października, przez M.L. (nauczyciela historii zamiast nauczyciela matematyki), temat: *Starożytne Chiny.*

Wybrane do badania zastępstwa doraźne, w ramach ww. sześciu miesięcy i czterech dzienników klas, były przydzielane w sposób, który spełniał cele opiekuńcze i dydaktyczne, a zwłaszcza:

- podczas nieobecności nauczyciela każdorazowo niezwłocznie zapewniano opiekę uczniom. Dyrektor wyjaśnił, że: *Informacja o potrzebie zastępstwa doraźnego jest na tyle wcześniej przekazywana nauczycielowi zastępującemu, że nie miało miejsca oczekiwanie uczniów na lekcję. Potwierdzeniem realizacji zastępstw jest zapis w dzienniku lekcyjnym. Dyrektor i wicedyrektor systematycznie kontrolują punktualność rozpoczynania i kończenia lekcji.*
- o zmianach w planie powiadamiano nauczycieli poprzez grupę na komunikatorze i tablicę ogłoszeń w pokoju nauczycielskim. Powiadamiano także uczniów oraz ich rodziców poprzez dziennik elektroniczny i przez wychowawców klas. Termin powiadamiania zależał od czasu, w którym wpłynęła informacja o nieobecności nauczyciela. Wyprzedzenia były kilkudniowe (np. w przypadku zaplanowanego szkolenia nauczyciela), lecz zdarzało się także, że informacja o zmianie pojawiała się bezpośrednio przed jej wprowadzeniem.

Jak wyjaśnił Dyrektor: *W przypadku, gdy zajęcia odbywały się na pierwszej lub ostatniej godzinie lekcyjnej danej klasy zdarzało się, że uczniowie mieli odwoływane zajęcia. W październiku 2022 r., z powodu nieobecności nauczyciela, dwukrotnie odwołano z ósmej godziny lekcyjnej zajęcia klasy VIII b, zastępując lekcje z edukacji dla bezpieczeństwa zajęciami z religii przewidzianymi na siódmą godzinę lekcyjną.*

W całym okresie objętym kontrolą, przy organizowaniu zastępstw nie stosowano łączenia klas. Jak wyjaśnił Dyrektor: *Przy organizowaniu zastępstw najpierw brano pod uwagę nauczycieli tego samego lub pokrewnego przedmiotu, jednak taka możliwość pojawiała się rzadko. Dużo częściej zastępowano nauczycieli nieobecnych nauczycielem uczącym w danej klasie. Trudności w przydzielaniu zastępstw tym nauczycielom są najczęściej spowodowane faktem, że w tym czasie, zgodnie z planem, mają zajęcia w innej klasie bądź nie ma nauczycieli ze specjalnością nauczyciela nieobecnego.*

Jeżeli zastępstwa nie realizował nauczyciel tego samego lub pokrewnego przedmiotu albo nauczyciel uczący w tej klasie, zastępstwa (jak wyjaśnił Dyrektor) przydzielano na zasadzie dostępności nauczyciela. Były to zarówno zajęcia przedmiotowe, wychowawcze, opiekuńcze oraz ogólnorozwojowe (gry, zabawy rachunkowe itp.).

Badanie czterech ww. dzienników lekcyjnych klas wykazało, że realizowane zajęcia każdorazowo były odnotowane w dzienniku elektronicznym.

Dyrektor wyjaśnił, że: *W przypadku gdy przewidywano, że nieobecność nauczyciela będzie trwała dłużej niż tydzień kierowano na zastępstwo, jeżeli to tylko było możliwe, specjalistę z danego przedmiotu, który mógł realizować podstawę programową. W roku szkolnym 2020/2021 na dłuższym zwolnieniu przebywał nauczyciel (B.Cz.-M.) współorganizujący kształcenie. Wszystkie zastępstwa prowadzili nauczyciele specjaliści posiadający kwalifikacje do prowadzenia zajęć rewalidacyjnych, mogący być także nauczycielami współorganizującymi kształcenie oraz dwóch nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej i dwóch nauczycieli przedmiotowych. W roku szkolnym 2021/2022 na dłuższym niż dziesięciodniowe zwolnieniu lekarskim przebywał nauczyciel współorganizujący kształcenie, nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej oraz siedmiu nauczycieli przedmiotowych. W roku szkolnym 2022/2023 (do 6 grudnia 2022 r.) dwóch nauczycieli przebywało na zwolnieniu dłuższym niż tygodniowe. Jak wyjaśnił Dyrektor: *W obu przypadkach zwolnienia były przedłużane. Zarówno nauczyciel, jak i dyrektor nie posiadali na początku nieobecności informacji, że zwolnienie będzie trwało dłużej niż tydzień. W związku z tym nie rozważano zatrudnienia nauczyciela na zastępstwo. Zdecydowaną większość zastępstw za tych nauczycieli przydzielono nauczycielom uczącym w danej klasie. W obu przypadkach zdecydowała dostępność nauczycieli.**

Jak wyjaśnił Dyrektor: *Organizacja zastępstw za nauczyciela wspomagającego, który prowadził zajęcia edukacyjne wspólnie z innymi nauczycielami²³ opierała się głównie na wsparciu pedagoga, pedagoga specjalnego lub psychologa w czasie nieobecności właściwego nauczyciela. Zastępstwa za nauczyciela wspomagającego (z wpisem do dziennika) organizowane były jedynie w przypadku, gdy przewidywano, że nieobecność nauczyciela wspomagającego będzie trwała dłużej niż tydzień.*

W Szkole systemowo organizowano zastępstwa dotyczące pełnienia dyżurów na przerwach międzylekcyjnych za nieobecnych nauczycieli. Sporządzany był całoroczny plan dyżurów międzylekcyjnych, w którym określono dzień tygodnia i godziny dyżurów oraz nazwiska nauczycieli dyżurujących. W przypadku nieobecności nauczyciela (np. spowodowanego chorobą), plan ten był na bieżąco modyfikowany przez zastępcę Dyrektora. Zapewnieniu bezpieczeństwa uczniów służył także system kamer monitorujących miejsca oczekiwania uczniów na lekcje (korytarze i hole).

(akta kontroli str. 189-193a, 194-212, 216, 217-219, 220-223, 224)

W latach objętych kontrolą podstawą dla określenia sposobu wynagradzania nauczycieli kontrolowanej Szkoły były zasady wskazane w rozporządzeniu Ministra Edukacji z dnia 24 sierpnia 2022 r.²⁴ w sprawie minimalnych stawek wynagradzania zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagrodzenia za pracę w dniu wolnym od pracy. Regulamin określający wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom Szkoły dodatków (dodatek motywacyjny, funkcyjny, za warunki pracy, za wysługę lat) oraz szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny zastępstw doraźnych, zostały określone w dwóch uchwałach Rady Miejskiej w Daleszycach z dnia 9 września 2019 r. i 24 sierpnia 2022 r.²⁵, zgodnie z art. 30 ust. 6 Karty Nauczyciela.

²³ O którym mowa w § 7 ust. 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2020 r., poz. 1309),

²⁴ Dz.U. z 2022 r. poz. 1798

²⁵ Uchwała Nr XV/127/2019 r. i Uchwała Nr LXIV/555/2022 r.

W trakcie kontroli poddano badaniom prawidłowość ustalania oraz wypłacania wynagrodzenia, wraz z wszystkimi przyznanymi dodatkami, dla 16 nauczycieli w wybranych dla badania sześciu miesiącach²⁶. We wszystkich badanych przypadkach prawidłowo ustalono wysokość wynagrodzenia. Różnice występujące w wysokości wynagrodzenia zasadniczego w badanych przypadkach, wynikały ze zróżnicowanego statusu zawodowego nauczycieli oraz z liczby realizowanych godzin zajęć w stosunku do pensum. Wynagrodzenie zasadnicze oraz jego pochodne pomniejszane były także z powodu nieobecności (tzw. wynagrodzenie chorobowe, zasiłek ZUS).

Nauczyciele, którzy realizowali godziny ponadwymiarowe (10 nauczycieli – grudzień 2020 r., 11 nauczycieli – styczeń 2021 r., 11 nauczycieli – maj 2022 r., dziewięcioro nauczycieli – czerwiec 2022 r., dziewięcioro nauczycieli – wrzesień 2022 r., 11 nauczycieli – październik 2022 r.) albo realizowali zastępstwa doraźne (jeden nauczyciel – grudzień 2020 r., siedmioro nauczycieli – maj 2022 r., sześcioro nauczycieli – czerwiec 2022 r., jeden nauczyciel – wrzesień 2022 r., czterech nauczycieli – październik 2022 r.), mieli wypłacane wynagrodzenie za świadczoną pracę.

Na podstawie art. 54 ust. 5 Karty Nauczyciela, wypłacany był nauczycielom (15 we wszystkich sześciu miesiącach objętych kontrolą) także dodatek wiejski w wysokości 10% wysokości wynagrodzenia zasadniczego.

W latach objętych kontrolą, nauczyciele otrzymywali dodatek motywacyjny (15 nauczycieli – we wszystkich sześciu miesiącach objętych kontrolą). Jak wyjaśnił Dyrektor: *W Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Daleszycach dodatek motywacyjny otrzymują wszyscy zatrudnieni nauczyciele, z wyjątkiem osób nowo zatrudnionych, nie mających ½ etatu oraz przebywających na urloпах macierzyńskich i dla podratowania zdrowia.*

Nauczycielom (realizujących odpowiednie zajęcia) wypłacany był także dodatek za wychowawstwo, za bycie opiekunem stażu, za godziny rewalidacyjne, za godziny w świetlicy oraz godziny specjalistyczne. Wysokość dodatków do wynagrodzenia była ustalona zgodnie z ww. dwiema uchwałami Rady Miejskiej w Daleszycach.

W październiku 2022 r., sześcioro z badanych 16 nauczycieli otrzymało nagrodę Dyrektora. Wszystkim nauczycielom zatrudnionym w roku szkolnym 2022/2023, którym przydzielono godziny ponadwymiarowe, wypłacono wynagrodzenie za zrealizowane godziny. Wynagrodzenie zasadnicze było wypłacane terminowo, „z góry” każdego miesiąca.

(akta kontroli str. 233-238, 239, 240)

W roku szkolnym 2022/2023 nauczycielom, którym przydzielone zostały godziny ponadwymiarowe, wypłacono wynagrodzenie za te godziny w sytuacji, w której odwołano zajęcia, zaś dzień był dniem pracującym. Dotyczyło to np. 1 września 2022 r., tj. dnia rozpoczęcia roku szkolnego oraz dni, w których nauczyciele z udziałem uczniów uczestniczyli w wycieczkach szkolnych. Nie zostało natomiast wypłacone ww. wynagrodzenie za dni wolne od pracy, w których nauczyciele nie pozostawali w gotowości do pracy wobec pracodawcy. Były to dni: 14 października 2022 r., tj. Dzień Edukacji Narodowej²⁷ oraz 31 października 2022 r., będący dniem dodatkowo wolnym od zajęć dydaktyczno-wychowawczych²⁸.

²⁶ Były to: grudzień 2020 r., styczeń 2021 r., maj 2022 r., czerwiec 2022 r., wrzesień 2022 r. i październik 2022 r. Wybór został dokonany według osądu kontrolera.

²⁷ Stosownie do art. 74 Karty Nauczyciela.

²⁸ Stosownie do § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie organizacji roku szkolnego.

Jak wyjaśnił Dyrektor: *W Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Daleszycach wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe jest wypłacane za dzień, w których są realizowane zajęcia.*

Za godziny, w których odwołano zajęcia z powodu wyjazdu klasy na wycieczkę, wypłacone zostało wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe.

(akta kontroli str. 241, 242-253)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W roku szkolnym 2022/2023, w tygodniowym rozkładzie zajęć niektórych klas umieszczono kolejno dwie i więcej lekcji z przedmiotami trudnymi na pierwszej oraz po piątej lekcji, na początku tygodnia planowano po siedem lekcji, planowano dwie godziny tego samego przedmiotu w jednym dniu, nie zawsze rozpoczynano zajęcia o stałej porze, brak było codziennych zajęć z elementami ruchu, zaś cztery przerwy międzylekcyjne (na sześć) wynosiły po pięć minut. Było to sprzeczne z § 4 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny w szkołach, zgodnie z którym plan zajęć dydaktyczno-wychowawczych uwzględnia: równomierne obciążenie uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, zróżnicowanie zajęć w każdym dniu oraz możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia.

Jak wyjaśnił Dyrektor: *Znaczna część grona pedagogicznego podjęła pracę w innych szkołach. Przemieszczanie się nauczycieli między placówkami w ciągu dnia, znacznie ogranicza ich dyspozycyjność. Z inicjatywy Organu Prowadzącego jedni nauczyciele dopełniają etaty w szkołach w naszej gminie, a inni mają dodatkowe umowy o pracę w niepełnym wymiarze. W następstwie tego w rozkładzie zajęć występuje:*

- *umieszczanie w planie lekcji dwóch i więcej lekcji z przedmiotami trudnymi,*
- *umieszczanie lekcji trudnych na pierwszych lekcjach,*
- *planowanie dwóch godzin danego przedmiotu w jednym dniu.*

W klasie VIIa, zajęcia z doradztwa zawodowego, które są zaplanowane w poniedziałek na siódmej godzinie lekcyjnej, odbywają się raz w miesiącu. Z uwagi na dużą tygodniową liczbę godzin, w każdym dniu uczniowie mają po ok. siedem godzin, toteż sześć godzin w poniedziałek i jeden raz w miesiącu jest korzystnym rozwiązaniem. W klasie Vb w poniedziałek na siódmej godzinie lekcyjnej znalazły się zajęcia z wychowania do życia w rodzinie, które odbywają się co drugi tydzień. Z uwagi na to, że w innych dniach mają po sześć lub siedem godzin, taki plan jest korzystny. Wychowanie do życia w rodzinie jest przedmiotem nadobowiązkowym i nie stanowi dodatkowego obciążenia uczniów.

Dostosowanie planu zajęć do jazdy autobusów szkolnych powoduje, że zajęcia nie rozpoczynają się o stałej porze. Nie ma możliwości, aby uczniowie dojeżdżający dotarli w jednym czasie do szkoły z uwagi na limit miejsc w autobusie i długości tras przewozu (najdłuższa ok. 20 km.). Dlatego zróżnicowana została godzina rozpoczynania i kończenia zajęć. Pozwala to uniknąć dłuższego oczekiwania na zajęcia lub na autobus po skończonych lekcjach. Eliminuje również planowania pierwszych kursów autobusu szkolnego o godz. szóstej rano. Dowożonych jest aż 273 uczniów zapisanych do 23 oddziałów.

Ustalenie pięciominutowych przerw międzylekcyjnych, daje możliwość kończenia zajęć na tyle wcześniej, aby uczniowie dojeżdżający, szczególnie w porze jesienno-zimowej, mogli przed zapadnięciem zmroku dotrzeć do domu. Jak już wspomniałem trasy są długie, a niektórzy uczniowie z przystanków mają do pokonania jeszcze spory dystans. Uwarunkowane to jest górzystym ukształtowaniem terenu w Cisowie i Widelkach i brakiem możliwości wjazdu na te obszary. Dodam, że dowożone są

osoby z miejscowości Kranów, Niwy, Wójtostwo, Cisów i Widelki. Przystanków autobusowych jest więcej niż miejscowości, które są rozbudowane i jak w przypadku Niw, położone w różnych kierunkach, tak że dowóz dzieci wymaga oddzielnych kursów. Czas przejazdu do najbardziej odległej miejscowości wynosi 1 godz. 20 min.

Przerwy międzylekcyjne zostały ustalone po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Rodziców, Samorządu Uczniowskiego i Rady Pedagogicznej – Uchwała Nr 15/19/20 Rady Pedagogicznej z dnia 8 października 2019 r. w sprawie ustalenia przerw międzylekcyjnych. Opisane trudności, niewątpliwie mają wpływ na uwzględnienie w rozkładzie zajęć wszystkich zaleceń PIH. Brak zajęć z elementami ruchu, zostanie zrekompensowany ćwiczeniami na zajęciach we wskazanych dniach.

Przyjmując wyjaśnienia odnośnie długości przerw międzylekcyjnych, Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że zastosowane w Szkole rozwiązania, dotyczące układu lekcji w ramach tygodniowego rozkładu zajęć, polegające m.in. na skumulowaniu zajęć „trudnych”, nie uwzględniają w dostatecznym stopniu możliwości psychofizycznych uczniów, mogą powodować ich istotne obciążenia umysłowe.

(akta kontroli str. 166-167, 168-169, 170, 171-174)

OCENA CZĄSTKOWA

Arkusze organizacji Szkoły i aneksy do nich oraz plany finansowe, zostały opracowane prawidłowo i terminowo przedstawione (po przeprowadzeniu procesu opiniowania) organowi prowadzącemu. Zmiany określone w aneksach do arkuszy organizacji dokonywane były niezwłocznie. Nauczyciele, w tym nauczyciele specjaliści byli zatrudniani prawidłowo i posiadali formalne kwalifikacje do prowadzenia działalności dydaktyczno-wychowawczej. Pensum nauczycieli specjalistów zostało ustalone prawidłowo. Podejmowano działania w celu doskonalenia zawodowego nauczycieli. Wszyscy wnioskujący o umożliwienie zdobycia dodatkowych kwalifikacji, otrzymali pomoc ze strony dyrekcji Szkoły. Prawidłowo były przydzielane godziny ponadwymiarowe. Wakaty obsadzono nauczycielami zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami. Tygodniowe rozkłady zajęć zostały terminowo opracowane i ogłoszone, po uprzednich pozytywnych opiniach Rady Pedagogicznej. W rozkładach zajęć (czterech klas) zajęcia nie zawsze rozpoczynane były o stałej porze, przedmioty uznane za trudne były wprowadzone na pierwszej i ostatniej lekcji lub następowały jedna po drugiej, a nie w każdym dniu planowane były zajęcia z elementami ruchu. Było to sprzeczne z § 4 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny w szkołach. Zastępstwa doraźne były przydzielane nauczycielom w sposób, który spełniał cele opiekuńcze i dydaktyczne, zaś nauczyciele je sprawujący otrzymywali za nie wynagrodzenie. Zorganizowany system zastępstw dyżurów międzylekcyjnych oraz monitoring wizyjny (kamery) zapewniał bezpieczeństwo uczniów. Wynagrodzenie zasadnicze i dodatki (w tym dodatek motywacyjny i za godziny ponadwymiarowe) wypłacane były terminowo i prawidłowo.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

2. Nadzór nad realizacją wybranych zadań oświatowych

W planach nadzoru pedagogicznego, w latach objętych kontrolą, nie zaplanowano objęcia nadzorem realizacji zastępstw doraźnych. Jak wyjaśnił Dyrektor: *Plany nadzoru pedagogicznego były opracowywane z uwzględnieniem wniosku z nadzoru pedagogicznego, podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa na dany rok szkolny i tematyki kontroli planowanych zawartych w Planie Nadzoru Pedagogicznego Świętokrzyskiego Kuratora Oświaty:*

- zarządzenia nr 368/2020 Świętokrzyskiego Kuratora Oświaty z dnia 28 sierpnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia nadzoru pedagogicznego w województwie świętokrzyskim na rok szkolny 2020/2021,

- zarządzenia nr 122/2021 Świętokrzyskiego Kuratora Oświaty z dnia 31 sierpnia 2021 r. w sprawie wprowadzenia nadzoru pedagogicznego w województwie świętokrzyskim na rok szkolny 2021/2022,
- zarządzenia nr 122/2021 Świętokrzyskiego Kuratora Oświaty z dnia 31 sierpnia 2021 r. w sprawie wprowadzenia nadzoru pedagogicznego w województwie świętokrzyskim na rok szkolny 2021/2022.

Tematyka obserwacji doraźnych zastępstw nie znalazła się w żadnym z powyższych dokumentów.

Procentowy udział zastępstw w liczbie zrealizowanych godzin dydaktycznych przedstawia się następująco:

- 2020/2021 – 2,05%
- 2021/2022 – 5,55%
- 2022/2023 – 4,34%

Średni wynik procentowy z lat szkolnych 2020/2021, 2021/2022 i 2022/2023 wyniósł 3,87%. Analiza powyższych danych pozwala stwierdzić, że doraźne zastępstwa nie stanowiły zagrożenia dla realizacji podstawy programowej, stąd obserwacje nie zostały ujęte w planie nadzoru pedagogicznego.

(akta kontroli str. 254-258, 259-263)

W latach szkolnych objętych kontrolą, w ramach pełnionego nadzoru pedagogicznego były podejmowane działania obejmujące monitorowanie realizacji podstawy programowej. Jak wyjaśnił Dyrektor: *W szkole przyjęto zasadę opracowania przez nauczycieli rozkładów nauczania dla poszczególnych zajęć edukacyjnych. Każdego roku we wrześniu przedstawiane są dyrektorowi do zatwierdzenia. Dokumentują znajomość podstawy programowej przez nauczycieli i planową realizację programu nauczania. Zawierają, zgodnie ze szkolnym planem nauczania, odpowiednią liczbę godzin na realizację programu. Kontrolowane jest prowadzenie e-dziennika i dzienników innych zajęć, w tym systematyczność i poprawność zapisów tematów zajęć. Analizowane są doświadczenia nauczycieli dotyczące realizacji podstawy programowej. Analizie poddawane są różne aspekty pracy nauczyciela poprzez obserwacje zajęć, analizę wyników nauczania i analizę efektywności udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej.*

(akta kontroli str. 254-258, 264-276)

W latach szkolnych 2020/2021, 2021/2022 oraz 2022/2023 r. Dyrektor, zgodnie z art. 69 ust. 7 Prawa oświatowego, przedstawiał Radzie Pedagogicznej, nie rzadziej niż dwa razy w roku szkolnym, sprawozdania z realizacji planu nadzoru pedagogicznego. Zawierały one m.in. ogólne wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego, sposoby wykorzystania wyników tego nadzoru w celu doskonalenia pracy Szkoły, informacje o trudnościach, problemach, sukcesach i osiągnięciach. Przedstawiał także plan pracy dydaktyczno-wychowawczo-opiekuńczej oraz plan nadzoru pedagogicznego na kolejne lata szkolne. Rada Pedagogiczna uchwałami²⁹ ustalała sposób wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora. Załącznikami to tych uchwał były m.in. rekomendacje z ewaluacji wewnętrznej (w latach 2020/2021 i 2021/2022) z roku poprzedniego do pracy w kolejnych latach szkolnych, w ramach których wskazano działania podejmowane przez Szkołę w celu realizacji zadania, osoby odpowiedzialne, termin realizacji i sposób kontroli/monitoringu.

(akta kontroli str. 277-290, 291)

²⁹ Uchwała 9/20/21 z 14 września 2020 r., 4.2/21/22 z 15 września 2021 r., 14/22/23 z 14 września 2022 r.

W okresie objętym kontrolą nie wystąpiła konieczność podejmowania przez Dyrektora działań kadrowych wobec nauczycieli, tj. udzielenia upomnień i kar porządkowych za zachowania niesprzyjające właściwej organizacji pracy Szkoły. W aktach osobowych wszystkich nauczycieli Szkoły (53 za rok szkolny 2020/2021, 53 za rok szkolny 2021/2022 i 54 za rok szkolny 2022/2023)³⁰ oraz w protokołach Rady Pedagogicznej (łącznie 34)³¹ nie znajdowały się informacje o zdarzeniach wymagających podjęcia takich działań. Nadto Dyrektor wyjaśnił: *W latach szkolnych 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023 dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Daleszycach nie podejmował działań kadrowych, które wymagały zastosowania kar porządkowych/upomnień.*

(akta kontroli str. 303, 304, 321)

Zarządzeniem³² z dnia 15 czerwca 2018 r. Dyrektor wprowadził regulamin pracy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Daleszycach, w którym określone zostały obowiązki, zarówno dyrektora jak i pracowników (w tym nauczycieli), w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Zgodnie z § 47 ww. zarządzenia, wszyscy pracownicy Szkoły byli zobowiązani m.in. do znajomości przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, brania udziału w szkoleniach i instruktażu z tego zakresu oraz poddawania się wymagany egzaminom sprawdzającym, a także poddawania się wstępnym, okresowym i kontrolnym oraz innym zaleconym badaniom lekarskim i stosowania się do wskazań lekarskich. Dla wszystkich stanowisk pracy sporządzone były oceny ryzyka zawodowego. W realizacji ww. zarządzenia Dyrektor podejmował działania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy w Szkole. W ramach tych działań nauczyciele, którzy rozpoczęli pracę, przed jej podjęciem byli wstępnie szkoleni przez Dyrektora, a następnie przez specjalistę ds. bhp i ppoż. zatrudnionego w Szkole na umowę o świadczenie usług. Podejmujący pracę byli także zaznajamiani z zakresem obowiązków i sposobem wykonywania pracy na wyznaczonych stanowiskach. Okresowe szkolenia pracowników w zakresie bhp i ppoż. oraz pierwszej pomocy przedmedycznej organizowane były na zasadzie szkoleń grupowych. Ww. działania były dokumentowane i archiwizowane w teczkach akt osobowych pracowników oraz osobnej dokumentacji prowadzonej dla tych celów. Pracownicy (w tym nauczyciele) mieli zapewnione badania profilaktyczne. W celu ich realizacji byli kierowani do Poradni, z którą Szkoła miała zawartą umowę. Zaświadczenia o przebytych badaniach były archiwizowane w teczkach osobowych pracowników oraz (tak jak w przypadku zagadnień związanych z bhp i ppoż.) w osobnej dokumentacji służącej temu celowi.

(akta kontroli str. 292-302, 305, 306-307, 308-315, 316-318)

W latach szkolnych 2020/2021 oraz 2022/2023 Dyrektor zastosował (na podstawie art. 22 ust. 2 w związku z art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela, tj. ze względów organizacyjnych oraz braku możliwości dalszego zatrudnienia w pełnym wymiarze), ograniczenie zatrudnienia do wymiaru nie niższego niż 1/2 obowiązkowego tygodniowego wymiaru zajęć i proporcjonalnego obniżenia wynagrodzenia zasadniczego wobec czterech nauczycieli (jednego w roku 2020/2021 i trzech w roku 2022/2023). Nauczyciele ci zostali poinformowani o propozycji Dyrektora w zakresie ograniczenia zatrudnienia, która to propozycja zawierała uzasadnienie i pouczenia dotyczące m.in. możliwości odwołania się do Sądu Rejonowego – Sądu Pracy w Kielcach. W odpowiedzi na ww. propozycje trzech nauczyciele pisemnie

³⁰ Dane na dzień 1 września każdego z tych lat.

³¹ 14 protokołów posiedzeń Rady Pedagogicznej w roku szkolnym 2020/2021, 16 w roku szkolnym 2021/2022, cztery w roku szkolnym 2022/2023 (do 23 listopada 2022 r.).

³² Zarządzenie 16/2018.

wyrazili zgodę na proponowane ograniczenie zatrudnienia. Jeden nauczyciel (w roku 2022/2023) nie wyraził zgody na przedłożone propozycje, nie wyrażając przy tym zgody na przejście w stan nieczynny. W związku z powyższym Dyrektor poinformował nauczyciela, że w dniu 31 sierpnia 2022 r. rozwiązuje z nim stosunek pracy z trzymiesięcznym okresem wypowiedzenia. Pismo dyrektora zawierało pouczenie o możliwości złożenia wniosku o przywrócenie do pracy do Sądu Rejonowego – Sądu Pracy w Kielcach.

(akta kontroli str. 319-320)

W okresie objętym kontrolą, sześcioro studentów wyższych uczelni odbywało praktyki pedagogiczne w Szkole. W roku szkolnym 2020/2021 – dwoje studentów (jeden ze Świętokrzyskiej Szkoły Wyższej w Kielcach i jeden z Wyższej Szkoły Kształcenia Zawodowego w Przemyślu), w roku szkolnym 2021/2022 – dwoje studentów (jeden z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach i jeden z Wyższej Szkoły Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu) oraz w roku szkolnym 2022/2023 – dwoje studentów (obydwoje z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach – Centrum Edukacji Nauczycielskiej).

(akta kontroli str. 226)

Jak wyjaśnił Dyrektor, w roku szkolnym 2020/2021, 2021/2022 i 2022/2023 nie zatrudniano nauczycieli w celu realizacji programów finansowanych ze środków unijnych.

W okresie objętym kontrolą Dyrektor nie prowadził działań promocyjnych skutkujących zatrudnieniem nauczycieli. Dyrektor wyjaśnił, że w latach objętych kontrolą nie były podejmowane działania promocyjne celem zatrudnienia nauczycieli. Informacja o wakatach, wykazanych w arkuszach organizacji pracy szkoły, była umieszczana na internetowej stronie Kuratorium Oświaty w Kielcach w zakładce „Praca dla nauczycieli”. Zainteresowani nauczyciele składali podania o pracę drogą elektroniczną lub bezpośrednio.

(akta kontroli str. 232, 321)

W latach szkolnych 2020/2021, 2021/2022 oraz 2022/2023 (do 21 listopada) nie wpłynęły do Szkoły wnioski i skargi związane z organizacją jej pracy i/lub wynagradzaniem nauczycieli. Analiza protokołów Rady Rodziców Szkoły za lata szkolne objęte kontrolą oraz wpisów do prowadzonego w Szkole rejestru przesyłek wpływających (korespondencji) za lata szkolne 2020-2023 nie wykazała takich spraw. Nadto Dyrektor wyjaśnił, że nie wpłynęły skargi lub prośby związane z organizacją pracy szkoły lub wynagrodzeniami nauczycieli.

W okresie objętym kontrolą w Szkole podmioty zewnętrzne przeprowadziły dwie kontrole. Żadna z nich swoją tematyką nie dotyczyła zagadnień badanych niniejszą kontrolą NIK. Były to kolejno:

- kontrola przeprowadzona 21 września 2020 r. przez pracowników Świętokrzyskiego Urzędu Marszałkowskiego w Kielcach, dotycząca przebiegu realizacji postanowień umowy dofinansowania (oceny trwałości), realizowanego przez Szkołę projektu RPSW.08.03.02-26-0050/17 pn. „Kompetencje kluczowe drogą do sukcesu”.
- kontrola przeprowadzona 8 kwietnia 2022 r. przez wizytatora Kuratorium Oświaty w Kielcach, pn. „Badanie w zakresie kształtowania kompetencji kluczowych uczniów”.

(akta kontroli str. 228-231, 322-327)

Spośród grupy 15 osób, których dokumentacja była objęta badaniem, wybrano czterech nauczycieli/wychowawców, którzy przedstawili opinię na temat efektywności przyjętych w Szkole rozwiązań dotyczących organizacji zastępstw.

Jak podkreślili nauczyciele³³, doraźne zastępstwa, przydzielane przez wicedyrektora Szkoły, dotyczyły konieczności zapewnienia opieki uczniom oraz realizacji zajęć dydaktycznych w sytuacji zaplanowanej lub niezaplanowanej nieobecności nauczyciela (wyjazd służbowy, wyjazd wychowawcy z klasą na wycieczkę, do kina, do teatru, ale także z powodu choroby lub innego zdarzenia losowego). Najczęściej miały one miejsce podczas tzw. „okienek” między zajęciami lekcyjnymi wynikającymi z tygodniowego planu zajęć, rzadziej po godzinach pracy objętych planem. Jak wskazali: *informacje o zastępstwie otrzymywali w zależności od okoliczności albo z wcześniejszym uprzedzeniem albo w ostatniej chwili (bywają sytuacje kiedy nauczyciel zgłasza nieobecność tuż przed lekcjami)*. Podkreślili, że w przypadku zaplanowanej nieobecności nauczyciele kontaktują się i przekazują informacje o klasie, w której odbywa się zastępstwo (np. o uczniach dojeżdżających, korzystających ze stołówki szkolnej, oczekujących na świetlicy po zakończonych zajęciach). Wskazali także, że zastępstwa najczęściej realizowane były poprzez przeprowadzenie lekcji w oddziałach klasowych, w których mają zajęcia (choć nie zawsze było to możliwe). W przypadku klas I-III byli to nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej lub uczący w danej klasie. Informacje o zastępstwach nauczyciele otrzymywali bezpośrednio od wicedyrektora lub poprzez przyjęte w tym celu komunikatory, dziennik elektroniczny, pocztę służbową czy też poprzez tablicę ogłoszeń w pokoju nauczycielskim. Jak podkreślili, generalnie zawsze istniała możliwość realizacji podstawy programowej.

(akta kontroli str. 328-331)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

- Wnioski W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o dostosowanie tygodniowego rozkładu zajęć do zasad określonych w § 4 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.
- Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

³³ Wybrani spośród grupy 15 nauczycieli uprzednio wytypowanych do przeprowadzenia badań.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, 9 stycznia 2023 r.

Kontroler
Tadeusz Mikołajewicz
Doradca prawny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach
Dyrektor
Grzegorz Walendzik

.....
podpis

.....
podpis